

# ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

## 10.08.2016 г.

### Капитал

#### ✓ **Производството и търговията се върнаха към растеж през юни**

Строителството отбелязва годишен спад от 12% - най-големият от 2011 г.

Промисленото производство в България се е върнало към растеж през юни. Данните на Националния статистически институт (НСИ) показват, че произведената продукция на предприятията е нараснала с 3.9% на годишна база. Основно този ръст се дължи на преработващата промишленост и отчасти на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия. При добива на суровини обаче спадът продължава. Търговията на дребно – друг важен отрасъл в икономиката, отчита стабилен растеж, който се движи основно от хранителната, текстилната и фармацевтичната индустрия.

За шести пореден месец тази година строителството в България се свива значително. През юни годишният спад е 13%, което не се е случвало в такава степен от 2011 г. Свиването засяга в по-голяма степен сградното строителство, където спадът надхвърля 15%, но и гражданското и инженерното строителство влизат в тенденцията с понижение от над 10%.

Причините тук трябва да се търсят в прекалено високата база през миналата година, която беше достигната заради ударното завършване на проекти, финансирани от европейските фондове. През тази година работата по новите проекти все още е ограничена, а от бранша коментират, че заради липса на работа има масови съкращения на работници и специалисти.

#### Съживяване на индустрията

Връщането към растеж на промисленото производство през юни доказва, че спадът от 3.4% през май е бил с еднократен характер и се дължеше изцяло на спада от над 50% при производството на тютюневи изделия. Сега този сектор отново отчита забавяне, но то е "само" 35%. Този спад се дължи изцяло на решението на цигарения холдинг "Булгартабак" да затвори софийската си фабрика и да спре износа за Близкия изток, който беше пазар за 80% от годишните му приходи. Това се случи на 1 април 2016 г.

През юни обаче има положително развитие при други групи продукти, които са успели да компенсират забавянето при цигарите. Така например производството на пластмаси, каучук, лекарства, електрически съоръжения, машини и оборудване са се върнали към растежа. Най-много обаче компенсира производството на метални изделия (различни от машини), които растат с над 50% спрямо същия месец на предходната година. Тук ефект вероятно оказва приключилият планиран капитален ремонт в медодобивния завод "Аурубис България", който се извърши през април и май. Предприятието изнася медни аноди до завода на компанията майка в Белгия.

При черните метали статистиката отново отчита спад – от 14%. Тук голямо значение има цената на металите на международните пазари. Според представители на стоманодобивния бизнес спадът на обемите се дължи на по-малкия внос от страна на Китай. Заради забавянето на икономиката си азиатската държава внася по-малко суровини.

Продължават трудните времена за добивната промишленост и особено за производството на въглища. Вече пет поредни месеца браншът потъва с двуцифрени проценти спрямо предходната година. При металните руди има леко повишение, докато при неметалните суровини спадът през юни се е задълбочил и разликата спрямо юни 2015 г. е близо 14%.

#### Търговия на скорост

От данните на НСИ се вижда, че годишният ръст при търговията на дребно се ускорява до 5.4%. Подобни числа през тази година не са рядкост, а техен двигател са няколко сектора. Силно представяне през 2016 г. има при изтъргуваните обеми хранителни стоки, тютюневи изделия, напитки, текстил, фармацевтични продукти и горива. Последните са подкрепени от по-ниските цени. Данните от платформата за следене на цените на горивата в България fuelo.net показват, че средните цени на масовите горива през юни 2016 г. са с около 15% по-ниски спрямо същия месец на предходната година.

Търговията по интернет е намаляла с 2% на годишна база, показват данните на НСИ. През 2016 г. спадовете не са нещо ненормално. Такива бяха регистрирани през четири от първите шест месеца. Тук причината може да се търси във високата база от миналата година. Между 2011 и 2015 г. индексът, измерващ обема на продажбите по интернет и пощата, е нараснал двойно. През някои от месеците скоковете достигаха 40%. Броят на новите сгради и жилищата в тях расте. Лек ръст на въведените в експлоатация нови жилищни сгради през второто тримесечие отчита НСИ. За периода април - юни общо в цялата страна са завършени 521 сгради, което е с 3.2% повече спрямо същия период на миналата година. Новопостроените в тези сгради жилища са 2248, или с 15.6% повече на годишна база.

Въпреки ръста нивото на новопостроените сгради и жилищата в тях остава доста под резултатите, постигнати до 2014 г. Въпреки че търсенето на жилища в София е най-високо, построените нови сгради в столицата остават доста под резултатите в другите големи градове на страната. Едва 33 са пуснатите в експлоатация сгради, докато в Пловдив, Бургас и Варна са между 79 и 81 броя.

Най-голям е относителният дял на новопостроените къщи – 72.6%, следвани от жилищните кооперации – 15.3%. Най-висок е делът на новопостроените жилища с две стаи – 39.1%, следвани от тристайните – 27.9%, а жилищата с шест и повече стаи са последни с едва 2.7%.

Намалява средната полезна площ на едно новопостроено жилище. Докато през второто тримесечие на 2015 г. тя е била 95.4 кв.м, за периода април - юни 2016 г. тя е 84.1 кв. метра. Най-голяма средна полезна площ на едно новопостроено жилище е регистрирана в областите Габрово - 243.9 кв.м, и Пловдив - 159.5 кв.м, а най-малка - в областите Велико Търново - 57.1 кв.м, и Бургас - 64.1 кв. метра.

## [ПИК](#)

### ✓ Износът на България за ЕС нараства с 3,5%

През периода януари - май 2016 г. износът на България за ЕС нараства с 3.5% в сравнение със същия период на 2015 г. и е в размер на 11 991.6 млн. лева. Основни търговски партньори на България са Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция и Обединеното кралство, които формират 69.3% от износа за държавите - членки на ЕС.

През май 2016 г. износът за ЕС се увеличава с 4.4% спрямо съответния месец на предходната година и е на стойност 2 396.4 млн. лева. При износа на България за ЕС, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, през периода януари - май 2016 г. в сравнение със същия период на 2015 г. най-голям ръст е отбелязан в секторите "Химични вещества и продукти" (29.0%) и "Храни и живи животни" (27.4%) (табл. 4 от приложението).

Най-голям спад се наблюдава в сектор "Минерални горива, масла и подобни продукти" (38.1%). Вносът на България от ЕС през периода януари - май 2016 г. намалява с 0.9% спрямо същия период на предходната година и достига 13 159.0 млн. лв. по цени CIF (табл. 1 и 2 от приложението).

Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Германия, Италия, Румъния, Гърция и Унгария. През май 2016 г. вносът на България от държавите - членки на ЕС, нараства с 0.9% в сравнение с май 2015 г. и е в размер на 2 609.9 млн. лева.

При вноса от ЕС, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, през периода януари - май 2016 г. спрямо съответния период на 2015 г. най-голямо процентно увеличение е отчетено в сектор "Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн" (25.5%).

Най-голямо намаление се наблюдава в сектор "Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)" (36.2%). Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с ЕС за периода януари - май 2016 г. е отрицателно и е на стойност 1 167.4 млн. лева.

По цени FOB/FOB (след елиминирание на разходите за транспорт и застраховки при внос на стоки) салдото също е отрицателно и е в размер на 291.5 млн. лева. /БГНЕС /

## [Actualno.com](#)

### ✓ Предстои Деветото издание на най-големия кариерен форум за българи с опит в чужбина – „Кариера в България. Защо не?“

Тази година, на 9 септември в Интер Експо Център София, сдружение "Тук-Там" и фондация "Идентичност за България" за 9 пореден път ще съберат на едно място над 80 топ работодатели и над 1200 кандидата с опит в чужбина. За пета поредна година патрон на форум "Кариера в България. Защо не?" е Президентът на Република България - Росен Плевнелиев. Най-големият кариерен форум се провежда под мотото "Ела и порасни с нас" и ще бъде основно насочен към млади специалисти и възможностите за развитие, които имат у нас, след като придобият опит зад граница. Регистрацията за участие за кандидати е безплатна и е вече отворена на сайта на инициативата. Всяка година броят на участващите компании се увеличава, а над 90% от работодателите участват в няколко поредни издания. Компаниите-изложители са с разнообразен профил – от стартиращи компании до големи интернационални офиси в сферата на финансите, фармация, услуги, банки, храни и напитки, ИТ и бизнес, медии, НПО и други. Според работодателите, кандидатите с опит в чужбина често са по-отговорни, инициативни и адаптивни в българската среда. Присъствието на форума осигурява не само лична среща с работодатели в страната, но предлага платформа за споделяне на опит, контакти и идеи между кандидатите. По време на целия ден тече и семинарната програма с лекции, работилници, дискусии, където избрани лектори и професионалисти споделят опит на тема бизнес в България, професионално развитие и кариера и други. Посетителите могат да се възползват също от кариерни консултации и проверка на своята автобиография, както и да срещнат нови и стари приятели в специалните нетуъркинг зони. Всяка година присъстват както хора, които вече са се върнали в България, така и такива, които в момента проучват възможностите на родния пазар. По данни от миналата година над 60% от кандидатите вече са се върнали в България, 21% са в чужбина и се колебаят дали да се върнат, а 18% са убедени, че ще се върнат. Множество положителни истории започват с думите "на Кариера в България...". Защото това е повече от кариерен форум. Организаторите споделят, че голямата цел е да съберат българи от цял свят, които имат обща цел - да бъдат у дома и да приложат наученото там обратно в страната ни, както и работодатели, които ценят опита в чужбина и показват с работата си, че в България има чудесни възможности за развитие.

#### ✓ Проект на условия за кандидатстване по процедура "Развитие на социалното предприемачество"

Управляващият орган на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" Ви кани да изпратите своите предложения и становища по проекта на Условията за кандидатстване по схема "Развитие на социалното предприемачество". Предложенията си можете да изпратите на електронна поща [socialno\\_predpriemachestvo@mlsp.government.bg](mailto:socialno_predpriemachestvo@mlsp.government.bg). Крайният срок е 17:30 часа на 19.08.2016 г. (включително). След изтичане на посочения по-горе срок, предложения и становища няма да бъдат приемани.

Обръщаме Ви внимание, че на този етап на посочената електронна поща трябва да изпращате единствено предложения и становища, които се отнасят до проекта на Условията за кандидатстване по схемата. Други въпроси, свързани с разяснение на текстовете от Условията за кандидатстване, могат да бъдат изпращани и на по-късен етап, след публикуването на обявата за откриване на процедурата заедно с одобрените Условия за кандидатстване.

Повече информация на сайта на ОП "Развитие на човешките ресурси".

#### [Българско национално радио](#)

#### ✓ Между 60 и 70% от фирмите, поставящи дограма, работят в сивия сектор

Между 60 и 70% от фирмите, поставящи дограма, работят в сивия сектор. Това обяви в специално интервю за "Хоризонт" председателят на Сдружение "Български врати, прозорци и фасади" Христо Щерев. За да сме сигурни в качеството на избраната от нас дограма, трябва да поискаме всички документи за преминати изпитания от фирмата, която сме избрали, каза още Щерев:

Още преди самата покупка ние трябва да сме си подписали договор, да си имаме фактура за тази покупка, което значи да елиминираме сивия бизнес. Виждам наистина масови нарушения на данъчното законодателство и нелоялна конкуренция сред фирмите.

Един стъклопакет по същество представлява въздушна кухня с дистанционер. Стандартният стъклопакет представлява 2 стъкла, свързани заедно в херметична връзка. Идеята е, че трябва този стъклопакет да бъде наистина устойчив във времето. Като купуваме дограма, ние купуваме за срок от 15-20 години. Това е очакваният живот. Максималният коефициент на топло преминаване на дограма, изпълнена от PVC профили, трябва да е 1,4 W/m<sup>2</sup>K (вата на метър квадратен по келвин). Един обикновен стъклопакет еднокамерен с две стъкла неговият коефициент е 2,8 – тоест два пъти с по-лош характеристики от заложените в наредбата.

Според Христо Щерев дограма и стъклопакет под 100 лв. на квадратен метър няма как да отговарят на всички необходими качества:

Основни признаци за нерегламентирано производство или за ниско качество – на първо място това е цената. Когато видите една цена от порядъка на 60-70 лв. за краен монтиран продукт, според мен е напълно възможно този продукт да не отговаря на вашите очаквания.

Още съвети как да изберем дограма и стъклопакет, от какво да се пазим при избора и как да установим, че всичко е наред, чуйте в репортажа на Марта Младенова от звуковия файл.

#### [Vlastta.com](#)

#### ✓ Защо емигрират българите?

Защо младите и кадрните продължават да бягат в чужбина, въпреки нарасналите възможности за по-добър живот и професионално развитие в България? Доклад на Световната банка хвърля светлина върху този много болезнен въпрос.

Корупцията, липсата на реформи и на възможности за равен старт, използването на властта като средство за набавяне на лична облага и обсебването на държавата от елити и частни интереси са сред основните мотиви на младите българи с добра квалификация да напускат родината си. Това констатира експертите на Световната банка в обширен аналитичен доклад, чиято цел е да разкрие причините за слабия растеж и за крайно неравномерното разпределение на богатата в България през последните 15 години. Същевременно в доклада е направен обширен анализ на ролята на бедността и социалното изключване като един от основните задържащи развитието на страната фактори.

Спасение от мизерията и безперспективността

"Осем години след присъединяването към Евросъюза, почти половината от всички българи (3,5 млн. от общо 7,1 млн.) все още живеят в риск от бедност или социално изключване - най-високата стойност сред страните-членки на общността. През този период липсата на възможности - отчасти свързана с разпространеното схващане за обсебване на държавата - накара близо 100 хиляди българи, основно млади хора, да емигрират", пише в новия доклад на Световната банка. Нейните експерти напомнят, че в своята програма "България 2020" българското правителство се е ангажирало да намали с 260 хил. души (до 2020 г.) броя на хората, намиращи се в риск от относителна парична бедност. Очакванията са били свързани най-вече с групите, които са и в най-голям риск от бедност или социално изключване: роми, деца, безработни, работещи бедни и възрастни хора, жители на селските райони. До този момент обаче напредъкът е противоречив, констатира докладът.

"България се нуждае от по-добри стимули за бизнеса да произвежда, инвестира и прави иновации, за да може да се подобрят икономическите перспективи и да бъде спряна (или по възможност обърната) емиграцията на младите българи. Само за някакви си три десетилетия България се превърна в третата най-силно застаряла държава в Европа, а прогнозите

са до 2050 населението в трудоспособна възраст да спадне с 40%." Това би бил най-резкият спад по този показател в световен мащаб, алармират експертите.

При сегашните тенденции на развитие съвсем реална е прогнозата на банката, че към 2075 г. половината български пенсионери или ще получават минималната пенсия, или изобщо няма да имат пенсионни права. Задълбочаващият се дефицит на млада и квалифицирана работна сила обезсмисля предишна прогноза на Световната банка, че България може да достигне средните показатели за благосъстоянието на гражданите на Европейския съюз към 2040-та година. Условието за постигането на подобен успех е било производителността на труда в българската икономика да нараства минимум с 4 % годишно (два-три пъти по-бързо от сегашните темпове – б.а). Това няма как да се случи със застаряваща и нискоквалифицирана работна сила, четем още в документа.

Има ли изход?

"При по-оптимистични икономически перспективи и по-добри възможности за работа ще се повиши вероятността младите хора да останат в България или да се върнат в нея. Това е важно, защото при младите хора е по-висока вероятността да допринесат към структурните промени в икономиката, като влязат в по-продуктивни сектори. В противен случай – дори и качеството на образованието и инфраструктурата да се подобрят – младите хора, и особено по-квалифицираните, вероятно ще напускат страната", гласи една от ключовите констатации в доклада.

Експертите на Световната банка са категорични, че България незабавно трябва да пристъпи към изпълнението на три основни пакета от реформи: реорганизация на работата и структурата на държавната администрация, разбирай: да бъде премахната излишната бюрокрация по отношение на бизнеса и чуждите инвестиции; подобряване на качеството и достъпа до публични услуги, като образованието и здравеопазването, в които се наливат големи средства; и на трето място трябва да се обновят транспортната и техническата инфраструктура. Защото, независимо от рекламираните от българското правителство успехи в тяхното обновяване, качеството им остава далеч от желаното и продължава да бъде спирачка пред привличането на солидни чужди инвестиции в страната, констатира авторите на доклада на Световната банка за България.

Автор: Николай Цеков

Източник: dw.com

## [Телевизия Блумбърг](#)

### **✓ Границите, които Европа няма да прескочи в преговорите около Brexit**

Какви са исканията на страните членки на ЕС.

Новият премиер на Великобритания Тереза Мей е изправена пред голям брой искания от страна на страните членки на ЕС, когато дойде време да се договарят детайлите около бъдещето на връзката на страната с останалата част от блока. Това показва анализ, базиран на проучване сред 27-те страни членки на ЕС. Сред респондентите в проучването са министри, а освен това са взети предвид коментари от други правителствени фигури. Резултатите от проучването на показват, че европейските лидери поставят свои собствени червени линии, които не биха прескочили, докато екипът на Мей също преценява какво да изисква по време на преговорите около Brexit.

Исканията са много и от различен характер, като преминават от свободно движение на хора до суверенитета на Гибралтар – област, която в момента е част от Великобритания.

Може би едно от най-притеснителните искания за Тереза Мей и нейния министър за Brexit – Дейвид Дейвис - е именно свободното движение на хора. Няколко държави, сред които Германия, Португалия и Чехия, настояват Великобритания да се позовава на правилата за свободно движение на работна сила в замяна на достъп до общия пазар на ЕС. Именно желанието за по-малко имигранти във Великобритания беше едно от основните съображения на британците, гласували за излизане от ЕС. В същото време само 3 страни членки на ЕС – Дания, Австрия и България - споделят притесненията на Великобритания за имиграцията, което показва, че Мей може да се окаже с недостатъчна подкрепа по въпроса.

Франция дори подсказва, че е готова да отиде по-далеч в исканията си, като обвърже свободата на движението с амбицията на Великобритания да запази паспортните права, позволяващи на финансовата индустрия да продава услуги и да набира пари в Европа.

Друг проблем може да бъде решителността на страни от Източна Европа, сред които Гърция, да направят така, че Великобритания да продължи да плаща вноска в общия бюджет на ЕС.

Сред останалите предизвикателства пред Великобритания в дневния ред на страните членки на ЕС са:

- Правителството в Дъблин иска да предотврати появата на граница, която не позволява свободното придвижване към Северна Ирландия
- Белгия е притеснена от възможността популистки и сепаратистки настроения да се разпространят в един от трите основни района в страната – Фландрия.
- Испания ще иска съвместен суверенитет над Гибралтар
- Франция и Дания са притеснени за взаимния достъп на рибарите до техните съответни води

Някои страни пък се надяват да спечелят от Brexit. Люксембург иска да привлече финансистите от Лондон, а Италия да стане дом на институции като Европейския банков орган.

#### ✓ Ще продължи ли да поевтинява британската лира?

Лирата може да поевтинее още спрямо долара в средно- до дългосрочен план заради несигурността след решението на Великобритания да напусне Европейския съюз (ЕС). Възможно е курсът да слезе до 1,25 долара доста по-бързо от очакваното, коментират анализатори пред CNBC.

"Прогнозирам GBP/USD от 1,25 долара в следващите три месеца. Ако данните останат разочароващи, прогнозата може да бъде понижена още", коментира ръководителят на валутната стратегия в CIBC Capital Markets Джеръми Стреч.

"Калибрирането на макроикономическите прогнози след Brexit тепърва ще принуждава Английската централна банка да прогнозира отрицателен годишен растеж. Въпреки това мащабът на незабавните ревизии на прогнозите за икономическия растеж доведоха до агресивен отговор от гледна точка на паричната политика. Изглежда банката се опитва да изпревари очакваните доста слаби икономически данни", смята анализаторът.

Стреч обяснява, че ако данните потвърдят най-лошите страхове, банката ще действа отново през ноември. Това може да доведе до последващ спад на курса на лирата спрямо долара и до нови прогнози за поевтиняването на британските пари. Паундът преживя нов едnodневен срив спрямо долара, като изтри над 1,5% от стойността си, след като АЦБ намали основната лихва за пръв път от седем години до 0,25%.

Волатилността при валутата беше най-високата след вота за Brexit, когато валутният курс се придвижи от 1,5 долара до 31-годишното дъно от 1,32 долара. Въпреки че продължава да остава под натиск, лирата поевтиня по-слабо – до 1,31 долара, след решението на институцията от четвъртък.

Според заместник-губернъора на банката Бен Броудбент движението от четвъртък е било "относително малко" спрямо резкия срив веднага след резултатите от вота за членството в ЕС. Той коментира, че пакетът стимули на Английската централна банка ще има ефект. Банкерът не е съгласен, че действията на централната банка са заради паника.

С насочването на британската икономика към среда с дори по-ниски лихви и неизвестни относно ефектите от Brexit обаче, анализаторите смятат, че лирата ще продължи да поевтинява.

"Увеличеният политически риск и икономическата несигурност ще възпрепятстват силното възстановяване на лирата в краткосрочен план, дори ако икономическите перспективи се изсветлят", коментира старши икономистът в Berenberg Калъм Пикеринг. "Когато преговорите по развода с ЕС започнат да дават плодове, намалявайки икономическата несигурност, тогава лирата ще започне да се връща към по-нормални нива", допълва анализаторът.

Въпреки това има експерти, които мислят, че се намираме в началото на период на "почивка" за лирата, който може да трае няколко месеца, но след него валутният курс ще продължи да се понижава.

Старши пазарният анализатор в Oanda Крейг Орлам коментира, че искрата, която може да разпали поевтиняването, са или нови стимули от страна на британската централна банка, или задействане на член 50 от Договора за ЕС, т.е. старт на процедурата за напускане на съюза, или по-голямо влошаване на британската икономика.

"Преди това можем да видим нива на значителна подрепа при курс на GBP/USD от 1,31 долара, както стана преди и след решението на централната банка, докато 1,35 долара може да се окаже таванът", смята Ерлам. "Смятам, че границата от 1,31 долара ще бъде пречупена, а двойката ще се търгува при 1,28 долара и дори 1,25 долара. Въпреки че трябва да почакаме най-много до следващата година за това", заключава експертът.